

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΓ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1964	Τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ Τετάρτη 24 Αὐγούστου 2016	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
--	--	---

Ὁ ἅγιος Κοσμᾶς καὶ οἱ ἱερεῖς

Σήμερα, ἀγαπητοί μου, ἐορτάζει καὶ πανηγυρίζει ὁ ἰσαπόστολος καὶ ἐθναπόστολος ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός. Ὁ ὕμνογράφος ἀπορεῖ τί ἐγκώμια νὰ τοῦ πλέξη καὶ λέει: **Πῶς νὰ σὲ ὀνομάσουμε, ἅγιε Κοσμᾶ;** μάρτυρα, ἢ ἀπόστολο, ἢ μοναστή, ἢ ἱερέα τοῦ Ὑψίστου;

Ποιός μπορεῖ νὰ διηγηθῆ τοὺς ἀγῶνες του! Πολλοὶ ἔχουν γράψει βιβλία. Στὸ βιβλίο «**Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός**», ποὺ μ' ἀξίωσε κ' ἐμένα ὁ Θεὸς νὰ ἐκδώσω, ὑπάρχει ὁ βίος, ἡ διδασκαλία, τὰ θαύματα, οἱ ἐπιστολὲς καὶ οἱ προφητεῖες του.

Τώρα ἐδῶ δὲν θὰ μιλήσω ἐγώ: **θὰ μιλήσῃ ὁ ἴδιος** ὁ ἅγιος Κοσμᾶς. Ἐζησε εἴκοσι περίπου χρόνια στὸ Ἅγιο Ὄρος ὡς ἀσκητῆς προσευχόμενος. Μέσα του ὅμως σὰν κάρβουνο ἀναμμένο τὸν ἔκαιγε ὁ πόνος. Μάθαινε, ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς ὑποφέρει, χωρὶά ὀλόκληρα ἐξιλαμίζονται: στὴ σημερινὴ Ἀλβανία (τὴν ἀρχαία Ἰλλυρία) ἦταν ὅλοι ὀρθόδοξοι, κι ἀλλαξοπίστησαν. Ἔτσι ἀποφάσισε νὰ βγῆ ἀπὸ τὸ Ἅγιο Ὄρος.

Πῆρε τὴν εὐχή του πνευματικοῦ του, ταξίδεψε στὴν Πόλι, πῆρε τὴν ἄδεια τοῦ πατριάρχου, κ' ἔτσι ξεκίνησε. Ἐκανε τέσσερις περιοδεῖες, ὅπως ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Καὶ ποῦ δὲν πῆγε, γιὰ νὰ σπεῖρη τὸν θεῖο λόγο! Ἦταν πραγματικὸς **διδάσκαλος τοῦ λαοῦ**. Τὰ λόγια του ἀπλᾶ.

Ὅπου πήγαινε, δὲν τὸν ἄφηναν νὰ φύγῃ. –Θά ἤθελα κ' ἐγὼ νὰ μείνω κοντά σας, ἔλεγε, νὰ σᾶς διδάσκω, νὰ σᾶς ἐξηγῶ πότε τὸ ἕνα - πότε τὸ ἄλλο· μὰ ὑπάρχουν κι ἄλλοι ποὺ περιμένουν καὶ πρέπει νὰ φύγω. –Ποῦ μᾶς ἀφήνεις, πατέρα; –**Στὸ Χριστό**, στὴ θεία Πρόνοια, στοὺς παπᾶδες σας. Καὶ στοὺς ἱερεῖς πάλι ἔλεγε: –Ἔσεῖς νὰ συνεχίσετε αὐτὸ ποὺ ἄρχισα ἐγώ.

Ἔδινε, δηλαδῆ, ὁ ἅγιος Κοσμᾶς μεγάλη σημασία στὸν ἱερέα. Ἄς δοῦμε λοιπὸν **τί δίδασκε γιὰ τοὺς ἱερεῖς** καὶ ἀρχιερεῖς.

Θέλοντας ὁ ἅγιος Κοσμᾶς νὰ δεῖξῃ τί ἀξία ἔχει ἡ ἱερωσύνη, ἔλεγε: Ἐὰν στὸ δρόμο συναντήσης ἕνα **βασιλιᾶ** καὶ ἕνα παπᾶ, ποιὸν θὰ

χαιρετίσης πρῶτα; Ἄν εἶσαι ὀρθόδοξος Χριστιανός, πρῶτα θὰ φιλήσης τὸ χέρι τοῦ παπᾶ καὶ κατόπιν θὰ χαιρετίσης τὸ βασιλιᾶ· **ἡ ἱερωσύνη εἶνε ἀνώτερη ἀπὸ τὴ βασιλεία**.

Ἔλεγε ἀκόμη: Ἐὰν συναντήσης ἕναν **ἄγγελο** καὶ ἕνα παπᾶ, ποιὸν θὰ χαιρετίσης πρῶτα; –Τὸν ἄγγελο. –Ὅχι: θὰ χαιρετίσης πρῶτα τὸν παπᾶ καὶ μετὰ τὸν ἄγγελο. –Μὰ γιατί, πάτερ; –Διότι ὁ παπᾶς εἶνε ἀνώτερος καὶ ἀπὸ τὸν ἄγγελο. Ὁ Χριστὸς εἶπε στοὺς ἀποστόλους καὶ δι' αὐτῶν σὲ ὅλους τοὺς ἱερεῖς: **«Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον· ἂν τινων ἀφήτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς, ἂν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται»** (Ἰω. 20,22-23)· ὁ παπᾶς, δηλαδῆ, **ἔχει ἐξουσία νὰ συγχωρῆ** ἢ νὰ μὴ συγχωρῆ ἁμαρτίες. Τέτοια ἐξουσία ἄγγελος δὲν ἔχει.

Λέει ἐπίσης ὁ ἅγιος Κοσμᾶς: Ἐπάνω στὴν ἀγία τράπεζα εἶνε ψωμὶ καὶ κρασί: ποιός μπορεῖ νὰ τὰ κἀνῃ σῶμα καὶ αἷμα Χριστοῦ; Ὁλος ὁ κόσμος νὰ μαζευτῆ, καὶ βασιλιᾶδες καὶ τρανοὶ καὶ ἀσκητάδες νὰ παρακαλοῦν, δὲν μποροῦν· ἕνας παπᾶς, ὅσο ἁμαρτωλὸς κι ἂν εἶνε, φτάνει αὐτὸς νὰ λειτουργήσῃ καὶ τότε γίνεται τὸ θαῦμα. **Τὰ μυστήρια τὰ τελεῖ μόνο ὁ ἱερεὺς**.

Κάποιος, λέει ὁ ἅγιος Κοσμᾶς, ἐξωμολογεῖτο χρόνια σ' ἕνα παπᾶ, ἀλλὰ κάποτε **τὸν ἔπισσε νὰ ἁμαρτάνῃ** μὲ μιὰ γυναῖκα. Σκανδαλίστηκε. –Ἀλλοίμονό μου, εἶπε, οἱ ἁμαρτίες μου ἔμειναν ἀσυγχώρητες – ὅπως καὶ πολλοὶ σήμερα ποὺ λένε: Δὲν πᾶμε στὴν ἐκκλησία, γιατί ὁ παπᾶς εἶνε τέτοιος καὶ τέτοιος, τί εὐλογία μπορεῖ νὰ δώσῃ;... Ὁ ἅγιος Κοσμᾶς λοιπὸν συνεχίζει καὶ λέει, ὅτι ὁ σκανδαλισμένος αὐτὸς περπατώντας δίψασε, εἶδε ἕνα ποταμάκι, ἔσκυψε, ἦπιε νερό, δροσίστηκε καὶ σκέφτηκε: Θὰ πᾶω νὰ δῶ ἀπὸ ποῦ βγαίνει τὸ νερὸ αὐτό. Ἀκολουθώντας τὴν κοίτη ἔφτασε στὴν πηγή, μὰ τί νὰ δῆ· **τὸ νερὸ ἔβγαине μέσα ἀπ' τὸ στόμα ἑνὸς ψόφιου σκύλου!** –Πῶ πω τί ἔπαθα, μαγαρίστηκα, εἶπε. Τότε παρουσιάστηκε ἄγγελος καὶ τοῦ λέει: –Δὲν μαγαρίστηκες· τὸ νερὸ δὲν εἶνε τοῦ σκύλου ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ· ἔτσι καὶ ἡ

συγχώρησι πού σοῦ ἔδινε ὁ πνευματικὸς δὲν ἦταν δική του ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ. Νερὸ δροσερό, κρυστάλλινο, πού ἀναπαύει τὶς ψυχές, εἶνε ἡ Ὁρθοδοξία μας· σκύλος ψόφιός εἶνε ὁ ἀνάξιος παπᾶς ἢ δεσπότης· μὰ τὴν ὥρα πού ἱεουργεῖ εἶνε φορεὺς τῆς θείας χάριτος καὶ ἔχει ἐξουσία· μὴν ἐξετάζεις τότε ποιός εἶνε· τὸ ἀντίδωρο πού παίρνεις ἔχει τὴν ἴδια ἀξία εἴτε τὸ εὐλογεῖ παπᾶς ἅγιος εἴτε τὸ εὐλογεῖ παπᾶς ἄμαρτωλός.

Μὴ νομίζετε ὅμως ὅτι μιλώντας ἔτσι ὁ ἅγιος Κοσμᾶς κολάκευε τοὺς ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς. Τὰ ἔλεγε αὐτὰ γιὰ ν' ἀποδώσῃ τιμὴ στὴν ἱερωσύνη· κατὰ τὰ ἄλλα δὲν ἔπαυε νὰ τονίζῃ τὴν **εὐθύνη πού ἔχει ὁ ἱερεύς**. Ἔλεγε: –Γιατί, παπᾶ μου, τὸ πετραχήλι σου κάτω - κάτω ἔχει φούντες - κρόσια; Διότι τὰ κρόσια συμβολίζουν τὶς ψυχές, πού κρέμονται ἀπὸ σένα καὶ θὰ δώσῃς λόγο γι' αὐτές. Ὅλα ἔχουν σημασία.

Γι' αὐτὸ ὁ ἅγιος Κοσμᾶς δίδασκε καὶ ποιά εἶνε **τὰ προσόντα τοῦ ἱερέως**, τί ἀπαιτεῖται γιὰ νὰ γίνῃ κανεὶς παπᾶς. Πρῶτον, ἔλεγε, νὰ ἔχη ἡλικία· νὰ μὴ χειροτονῆται ὅποιος δὲν πάτησε τὰ τριάντα χρόνια. Δεύτερον, νὰ ξέρῃ γράμματα, νὰ διαβάζῃ καὶ νὰ ἐξηγῇ τὸ Εὐαγγέλιο στὸ λαό. Τρίτον, νὰ κάθετα κοντὰ στὴν ἐκκλησία, ὥστε οἱ Χριστιανοὶ νὰ τὸν βρίσκουν. Τέταρτον, νὰ προσπαθῇ νὰ συμφιλιώνῃ τὰ ἀντρόγυνα καὶ νὰ προλαμβάνῃ τὰ διαζύγια. Πέμπτον, νὰ λέῃ τὰ λόγια του παστρικά, εὐκρινῶς. Καὶ ἐδῶ ἀνέφερε ἕνα ζωηρὸ - ρεαλιστικὸ παράδειγμα. Κάποιος, λέει, ἀγαποῦσε μιὰ κόρη καὶ πήγαινε τὴ νύχτα κάτω ἀπ' τὸ παράθυρό της καὶ ἔβγαζε ὅλη τὴ φωνή του τραγουδώντας ὀλόγλυκα, γιὰ νὰ ἐλκύσῃ τὸ κορίτσι στὸν κοσμικὸ ἔρωτα. Ἔτσι νὰ ψάλλῃς κ' ἐσύ, παπᾶ μου, δυνατὰ καὶ καθαρὰ, γιὰ νὰ ἐλκύσῃς τοὺς Χριστιανοὺς στὸν θεϊκὸ ἔρωτα, τὸν ἔρωτα τοῦ Χριστοῦ. Τὸ πιὸ ἀπαραίτητο ὅμως ποιό εἶνε· ὁ ὑποψήφιος κληρικὸς **νὰ εἶνε καθαρὸς**· καθαρὸς σὰν τὸν ἥλιο, σὰν ἄγγελος. Καὶ νὰ μὴ δώσῃ γρόσια στὸ δεσπότη γιὰ τὴ χειροτονία. Τὰ ἔχεις αὐτὰ, παπᾶ μου; Ἔλα νὰ σὲ ζυγίσω. Διαφορετικά, εἶσαι ἔνοχος.

Ὁ ἅγιος Κοσμᾶς προέβλεπε τὴν κατάστασι τοῦ κλήρου στὰ νεώτερα χρόνια. Τὸν παλιὸ καιρὸ, λέει, ὅταν ἤθελαν νὰ καταραστοῦν κάποιον, ἔλεγαν· «Ὁ Θεὸς νὰ τὸν βάλῃ μὲ τοὺς ἱερεῖς τοῦ 18ου αἰῶνος». Γι' αὐτὸ εὐκολώτερα θὰ σωθῇ ὁ τσοπάνος ἢ ὁ χωρικὸς ἢ ὁ ἐργάτης· μὰ πολὺ **δύσκολα θὰ σωθοῦν** στὰ χρόνια μας παπᾶδες, δεσποτάδες καὶ πατριαρχάδες.

Πρὶν τελειώσω θ' ἀναφέρω καὶ **δύο προφητεῖες** τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ γιὰ τὸ ἱερατεῖο.

● «**Θὰ ῥθῃ καιρός**», εἶπε, «**πού δὲν θὰ ὑπάρχῃ**

αὐτὴ ἡ ἄρμονία πού εἶνε σήμερα μεταξύ λαοῦ καὶ κλήρου». Ἡ Ἐκκλησία μοιάζει μὲ μία κιθάρα, πού οἱ χορδὲς συντονισμένες ἐκπέμπουν ἕναν ὠραῖο ἦχο, λαϊκοὶ καὶ κληρικοὶ δηλαδὴ ζοῦν ἄρμονικά. Ἄλλοτε ὁ παπᾶς κι ὁ δεσπότης ἦταν ἕνα μὲ τὸ λαό. Θὰ ῥθουν ὅμως χρόνια κατηραμένα, πού ὁ λαὸς θὰ εἶνε ἐναντίον τοῦ κλήρου. Καὶ νὰ τὰ χρόνια αὐτὰ· ὅπου νὰ πᾶς, ἀκοῦς νὰ κατηγοροῦν τὸν παπᾶ ἢ τὸ δεσπότη. –Μὰ εἶνε ὅλα ἄδικα; θὰ πῆς. Δὲν εἶνε· σὲ πολλὰς περιπτώσεις ὁ λαὸς ἔχει δίκιο, ὁ κληρὸς δὲν μένει στὸ ὕψος τοῦ Εὐαγγελίου. Ἔτσι εἶνε. Δὲν τὸ λέω ἐγώ, τὸ εἶπε ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός.

● Εἶπε καὶ κάτι ἄλλο ὁ ἅγιος· ὅτι **Θὰ ῥθῃ μέρα, πού «οἱ κληρικοὶ θὰ γίνουν οἱ χειρότεροι καὶ οἱ ἀσεβέστεροι τῶν ὄλων**». Ἀκοῦτε; Κι αὐτὰ τὰ εἶπε κλαίγοντας, ὄχι γελώντας.

Πάντως **δὲν ἀπελπίζοταν**. Πίστευε στὸ Θεὸ καὶ ἔλεγε ὅτι θὰ ἔρθουν καλύτερες ἡμέρες.

Τελειώνω, ἀγαπητοί μου. Πολλὰ προβλήματα ζητοῦν λύσι. Ἄν ὅμως ρωτούσαμε τὸν ἅγιο Κοσμᾶ, θὰ μᾶς ἔλεγε, ὅτι τὸ πρῶτο πού πρέπει νὰ λύσῃ ἡ πατρίδα μας κι ἂν τὸ λύσῃ σώθηκε, **εἶνε ὁ κληρὸς**. Ἔχουμε παπᾶδες σὰν τὸν ἅγιο Κοσμᾶ καὶ δεσποτάδες σὰν τὸν Χρυσόστομο Σμύρνης, τὸν Γρηγόριο καὶ τὸν Βασίλειο; χαρὰ σ' ἐμᾶς· δὲν ἔχουμε; πατρίδα, κλάψε.

Μὰ πού νὰ βρεθοῦν τέτοιοι κληρικοί, ὅταν ἐσεῖς οἱ γονεῖς ἐμποδίζετε τὸ παιδί σας, ὅταν ἡ κοινωνία εἰρωνεύεται τὸ ράσο καὶ κάποιος κάνουν αἰσχροὺς χειρονομίες; Ὁ παπᾶς ἔγινε ἀντικείμενο ὕβρεως. Ποιός φρόντισε τὸν παπᾶ; Ἔνας καλὸς δεσπότης πῆγε σὲ ἕναν πολιτικὸ καὶ τοῦ λέει· –Δὲν ἔχουμε παπᾶδες στὰ σύνορα, δὲν χτυπᾶνε καμπάνες· χίλιες θέσεις εἶνε κενές· σὰν ὑπουργὸς πού εἶσαι, φρόντισε. Κ' ἐκεῖνος, μασόνος καὶ βλάσφημος τῶν θείων, ἐκάγχασε καὶ εἶπε· –Δὲν ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ παπᾶδες, μᾶς χρειάζονται μηχανικοὶ καὶ γεωπόνοι... Ὅμως **τὸ ράσο ἔφτιαξε πατρίδα**.

Ἐὰν ἐρχόταν πάλι ὁ ἅγιος Κοσμᾶς, θὰ πήγαινε στὴ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων, καὶ θὰ ἔλεγε· **Βουλευταί**, θὰ κολαστῆτε, γιατί δὲν λύσατε τὸ πρῶτο πρόβλημα τοῦ τόπου. Θὰ πήγαινε καὶ στὴν ἱερὰ Σύνοδο καὶ θὰ ἔλεγε· **Δεσποτάδες**, θὰ κολαστῆτε, γιατί ἀπλώνετε τὰ χέρια σας καὶ χειροτονεῖτε ἀναξίους. Θὰ ἐρχόταν καὶ **στοὺς λαϊκοὺς** καὶ θὰ ἔλεγε· Θὰ κολασθῆτε, γιατί ἡ γλώσσα σας κατηγορεῖ τοὺς παπᾶδες.

Πέσετε στὰ γόνατα, **παρακαλέστε** τὸ Θεὸ καὶ τὸν ἅγιο, νὰ εἰρηνεύσῃ τὸ ἔθνος μας πρὸς δόξαν καὶ τιμὴν τῆς ἁγίας Τριάδος· ἀμήν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**